

חגיגה טז-ג

עניין: לסמוך או שלא לסמוך

שם משמואל תצוה תרע"ב

חכמת תורתו. וע"כ תמצא דורות ראשונים שהי' שכלם נבדל לגמרי לא היתה שום מחלוקת בישראל בדיני התורה, והמחלוקת הראשונה שהיתה בחכמי ישראל היתה בימי יוסי בן יועזר שהי' בימי מלכות יון שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזירתם, והיתה להם אחיזה בחכמה כמ"ש המהר"ל בספר נר מצוה, וכמו כן דור אחר דור, עד הדורות האחרונים, שנתמעטו הלבבות מחמת שאין השכל נבדל כ"כ מהחומר. והדבר ידוע שלעומת הבדלת האדם מעניני החומר ותכונותיו בה במדה הוא זוכה לחכמת התורה, וזולת זה אין לו חכמת התורה ומאור התורה אלא כשאר מיני חכמות, ויכול לטהר השרץ במ"ט פנים. וזה

פחד יצחק חנוכה ג, ב

יון. הלא כך קבלנו מפייהם של חכמים כי יוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן אשר היו בימי פולמוס של יונים, היו הראשונים שעמדו במחלוקת בדיני התורה. (הפלוגתא הראשונה בדין סמיכה ביום טוב.) והיינו שעל ידי שהחשיכה יון את עיניהם של ישראל בגזירותיה שגזרה להשכיחם תורתך, הרי החשכה-השכחה זו גרמה לידי המחלוקת הראשונה בסנהדרין היושבים בלשכת הגזית. באופן כי ריבוי הדעות וחילוקי השיטות

דף יחזקאל / תשס"ג / תמונת יחזקאל בן חזקאל / עמוד 23

ספר הזמנים דף מח.

לוחו. וזחינת משה הם מלות עשה דייקא היינו זחינת אהבה שמלות עשה זאין מזחינת אהבה. ומלות לא זעשה הם מזחינת יראה והיינו לאחר שנעלם מישראל ו האהבה אז ירדה הד"ת ממדריגתה מזחינת אהבה זלות עשה לבחי' יראה מלות לא העשה. כגון מלות אהבת לרעך כמוך זו המלות עשה הוא מזחינת משה. 'אח"כ כשנסתר מהם הזחינה הזאת לא נשאר מן המלות עשה רק מלות לא תעשה לא תרנח והיינו שעכ"פ לא תהיה רנח. וכן הוא החילוק בין דברות ראשונות. לאחרונות שבראשונות שהיה אור פני מלך לפנייהם כשאמר להם אנכי היה בלצם אהבה גדולה מאחד על חבירו ג"כ. ולא תרנח פירושו שאין כך שום ריחה וכן שאר הלאוין. ובזיאת הארץ הסתיר השי"ת זה האור לגמרי ועיקר העסק ורלונו ית' מאז ועד עתה הוא לקבוע אלו הד"ת בלצם בקביעות ובקנין גמור ע"י פעולות בלבושי ומעשי המלות בפעולות אדם. ובכל פעולה האור ורלונו ית' נכסה מעין האדם. וע"ז ביקש שלמה המלך אחר שדורו היו מדוגלים במעשי המלות שרלונו ית' הוא בלבושי מעשי המלות גולמות ורלון השי"ת נכנס בלבוש הנכסה מעין האדם. שהשי"ת יגלה אורו וישקני מנשיקות פיהו. היינו שהאור הנכסה בהפעולה יבקייע ויתראה לעין כל מפורש דרך כל הלבושים במעשי מלות גולמות ויתראה אור הכונה כבימי משה רבינו בגודל אהבה ותשוקה כמו במתן תורה. והוא דליהא (ר"ה כא): ביקש שלמה להיות כמשה. שיהיה האור בהפעולה כמו במתן תורה כמו שמשה ראה אור הכונה. כן יראה מפורש בהפעולה אורו ית' עצמו דרך כל הלבושים המכסים. שכל חכמתו היה להכניס האור לתוך הפעולה. וזוהי יש פלוגתא מימות משה רבינו איזהו יותר מובחר. א"ת תחלת נתינת תורה שזכתב שאז הרגישו תענוג עד אין שיעור. או בעת שאדם קובע ד"ת בלבו ומזין טעמיה זחינת תושבע"פ. וגם לעתיד יהיו מחולקים בזה משה ושלמה. והוא כונת הפלוגתא בין הזוגות לסמוך ושלא לסמוך ומסיים שם המשנה בראשונים היו נשיאים והשניים היו אבות בתי דינין (חגיגה טז.):

